DOI 10.34132/pard2023.21.03

THEORETICAL AND METHODOLOGICAL APPROACHES TO UNDERSTANDING PUBLIC-ADMINISTRATIVE DISCOURSE AS A TYPE OF COMMUNICATION IN PUBLIC ADMINISTRATION

Natalia Yevtushenko, PhD student at the Educational and Scientific Institute of Public Management and Administration, Petro Mohyla Black Sea National University, Mykolaiv, Ukraine.

The article provides a theoretical and methodological analysis of public-administrative discourse as a type of communication between public administration institutions and the public. The author describes the main approaches to understanding the concept of "discourse", which are not limited to purely linguistic issues, but have a wider scope of application in such fields of knowledge as linguistics, political science, philosophy, psychology, pedagogy, journalism, cultural studies, art history, mathematics, and public administration.

The article reveals that "discourse" and its variant "institutional discourse" are a system of actions, roles and norms of behaviour in the process of communication (communication), according to the following main criteria: communication subjects (public authorities, civil society institutions, representatives of a particular social group, the public) communication goals. Its components are "administrative discourse" and "public-administrative discourse".

The author determines that the specificity of "administrative" discourse is communication within the framework of status-role relations, i.e., speech interaction between representatives of executive authorities (civil servants) performing executive and administrative functions and citizens. The main functions of administrative discourse are prescriptive, controlling and evaluative, the essence of which is to assess the work of performers.

It is substantiated that "public-administrative discourse" is a type of communication, communicative interaction between public authorities (public managers) and civil society institutions and the public at different communicative levels in different socio-political conditions. Thus, "public-administrative discourse" is a tool for realising the practical interests of the State, i.e., it contributes to the democratisation of society and improvement of the quality of life of the population.

***Key words**: discourse, administrative discourse, institutional discourse, public-administrative discourse, communication, language communication, communication, communication subjects, public, public opinion, public administration.*

Постановка проблеми у загальному вигляді. Процеси демократизації і євроінтеграції, що відбуваються в Україні, супроводжується системою заходів, спрямованих на удосконалення процесу комунікації (спілкування) публічних управлінців з громадськістю. По-перше тому, що авторитет органів влади залишається на досить низькому рівні; по-друге відбувається розчарованість громадян діяльністю політиків, державних діячів, державних інституцій; по-третє еволюція комунікацій вимагає з'ясування місця публічно-адміністративного дискурсу в процесі комунікації публічних управлінців з громадськістю**.**

Все це вимагає побудови нових стосунків між владою й громадськістю в публічно-адміністративному дискурсі публічного управління, як комплексу взаємопов'язаних, взаємозалежних та взаємодіючих установ, інститутів та інших суб'єктів комунікації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У процесі теоретичного обґрунтування проблеми ми звертаємось до наукових праць вітчизняних та зарубіжних вчених, зокрема О. Акімов і Л. Акімова [1], В. Андріяш і О. Євтушенко [2; 9], Х. Арендт [17], Ф. Бацевич [3], П. Бурдьє [18], Т. А. ван. Дейк [20-22], Ю. Габермас [24], Д. Кристал [19], Л. Нагорна [8], П. Серио [12], В. Тертичка [14], Н. Феркло [23], В. Чернявська [15], Л. Шевченко [16], Д. Шиффрін [26], З. Харріс [25], та ін.

DOI: 10.34132/pard2023.21.03

Однак слід констатувати, що незважаючи на наявність значного обсягу літератури з питань, пов'язаних із проблемами дискурсу, можна констатувати, що публічно-адміністративний дискурс, як комунікації публічних управлінців з громадськістю в системі публічного управління й досі є недостатньо розробленими.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Мета статті – дослідити теоретико-методологічні підходи до розуміння публічно-адміністративного дискурсу як виду комунікації інститутів публічного управління з громадськістю на різних комунікативних рівнях. Відповідно завданнями дослідження є: розкрити поняття «дискурс», охарактеризувати поняття «публічно-адміністративний дискурс», як вид комунікації в публічному управлінні, сформулювати роль «публічно-адміністративного дискурсу» в комунікативної діяльності органів публічного управління з громадськістю.

Виклад основного матеріалу дослідження. Відповідно для більш докладного розуміння публічно-адміністративного дискурсу, розглянемо наступні поняття: «дискурс», «адміністративний дискурс», «публічно-адміністративний дискурс», «комунікація», «громадськість», «публічне управління» їх роль та функції в понятійно-категорійному апарату науки державного управління.

Як показує аналіз у науковій літературі відсутня єдність розуміння поняття «дискурс». Його тлумачення не обмежується суто лінгвістичною проблематикою, а має більш широку сферу вживання в таких областях знань, як політологія, філософія, психологія, педагогіка, журналістика, культурологія, мистецтвознавство, математика, публічне управління. Зрозуміло, що така широка сфера застосування поняття «дискурс», інтерпретується вченими по-різному, на власний розсуд.

Так з латинської мови поняття «дискурс» (discours, discursus) – перекладається, як «бігання у різних напрямках», «бесіда», «розмова, мовлення» [4], тому термін «дискурс» спочатку використовувався у значенні «діалог», «міркування».

У 1952 р. американським лінгвістом З. Харрісом поняття «дискурс» було використано для позначення методу аналізу

зв'язного «мовлення дискурсивних явищ комунікативного, когнітивного, прагматичного, дидактичного характеру» [25, p.1-30]. Хоча лінгвістами ще у 70-х рр. поняття «дискурс» і «текст» вважалися тотожними, але на початку 80-х рр. були розмежовані. Власне, за Т. ван Дейком дискурс, у вузькому сенсі, почав розглядатися, як текст або розмова, мовний результат комунікативної дії [20, p. 81]. В широкому розумінні, як комплексна комунікативна подія (складна єдність мовної форми, значення і дії), відтворена учасниками спілкування, характерними рисами якої є інтереси, цілі та стилі [21, p. 29-31].

Також Т. ван Дейк звертає нашу увагу, що в дискурсі задіяна не лише мова, але й «менталітет та культура як національна, загальна, так і індивідуальна, приватна» а також спосіб актуалізації тексту [22]. З огляду на це слід зазначити, що розглядаючи поняття «дискурс» потрібно враховувати в якої комунікативної ситуації і з якою метою він використовується та які культурно-мовні норми, існують в даному суспільстві.

Сучасними лінгвістами дискурс розуміється, як зв'язний текст, але обумовлений багатьма факторами, зокрема політичними, соціальними, культурними, психологічними тощо. В публічно-владної комунікації «дискурс» розглядається, як «мисленнєво-комунікативна діяльність» [16, с. 16], «відрізок мовлення, який за розміром більший за речення» [19, p. 106], що характеризує сферу смислового буття та життя людини у світі сенсів, значень, цінностей. Разом з тим, на думку більшості дослідників теорії дискурсу відмічається, що на сьогодні однозначного трактування поняття «дискурс» не існує, тому що поняття «дискурс» стосується всіх сфер міжособистісної комунікації. Тому дати точне визначення дискурсу неможливо, як неможливо, наприклад, дати остаточне визначення поняттям «мова», «соціум» або «культура» [18, p. 195].

Натомість наявність достатньо великої кількості визначень дискурсу вимагає від дослідників їх якось об'єднати та згрупувати, для його кращого розуміння. Так у 1999 році Патрік Серіо запропонував вісім найбільш поширених значень терміну «дискурс» (Рис. 1).

DOI: 10.34132/pard2023.21.03

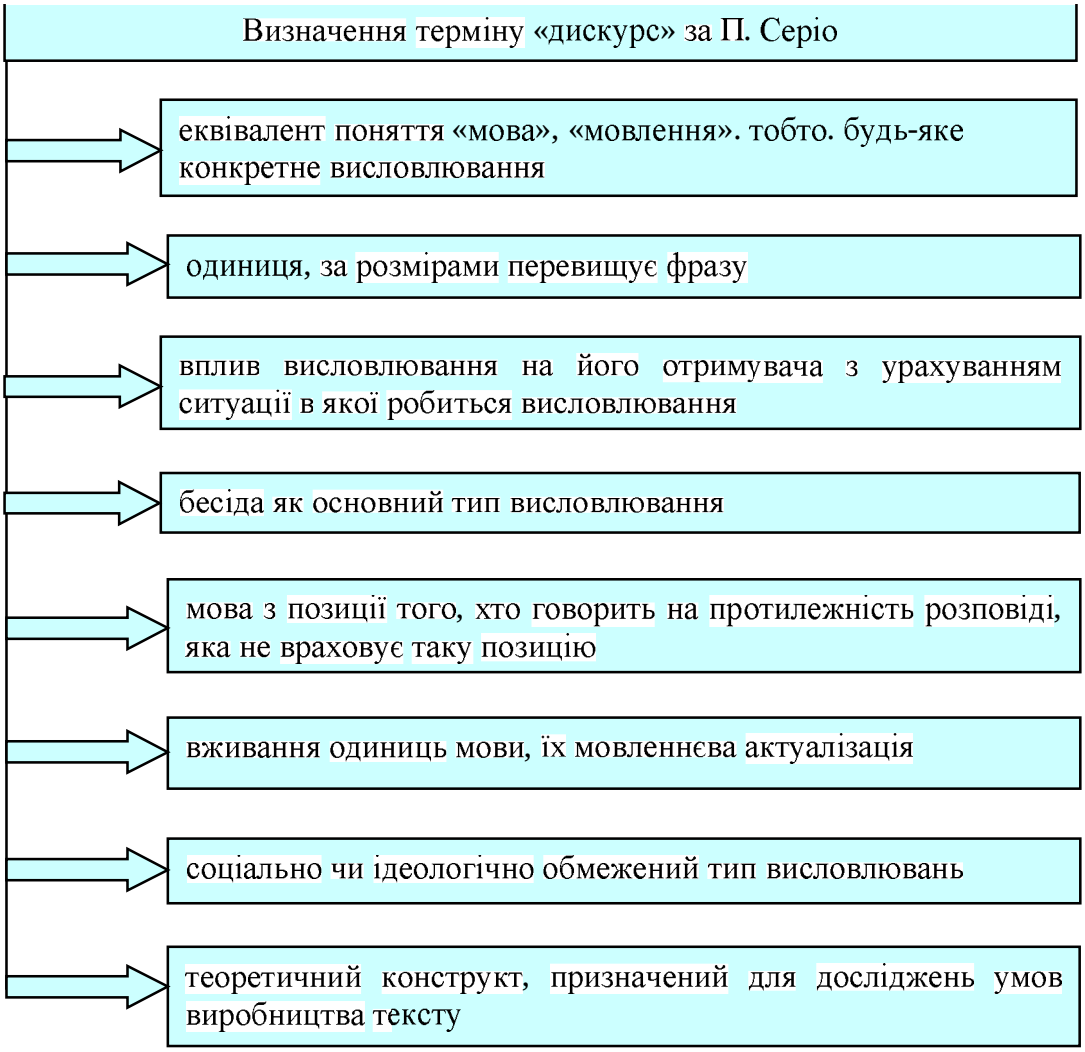

Рис.1. Визначення терміну «дискурс» за П. Серіо

Джерело: складено автором на основі [12]

Виходячи з визначень, дискурс у широкому розумінні синонімічно відноситься до понять «комунікація» і «спілкування», які характеризують публічне соціальне середовище між суб'єктної взаємодії, яке обумовлює «використання мови, яка є одним з соціальних елементів» [23, p. 3]. На нашу думку будь-який акт вживання мови є засобом комунікативної взаємодії суб'єктів комунікації, тому що як слушно зауважує дослідниці Л. Нагорна «постає не лише як мовленнєва діяльність, але і як політична поведінка, що має колективно-діяльнісну основу» [8, с. 15].

Саме це пояснює той факт, що Ф. Бацевич визначає дискурс, як «тип комунікативної діяльності, інтерактивне явище, тривалий

у часі процес, утілений у певній (іноді значній) кількості повідомлень», тобто мовленнєвий потік в різних формах у межах одного чи кількох каналів комунікації, що регулюється стратегіями і тактиками учасників спілкування» [3, с. 42-43].

Тож, на думку О. Селіванової наявні визначення дискурсу, краще об'єднати в чотири типи (Рис.2).

Рис.2. Визначення дискурсу за О. Селіванової
Джерело: складено автором на основі [11]

Дебора Сью Шиффрін американський лінгвіст розглядаючи текст, як матеріал поза контексту, а «дискурс як комунікацію в контексті, що складається з екстралінгвістичних та прагматичних факторів» [26] запропонувала три основні підходи до трактування поняття «дискурс» (Рис. 3).

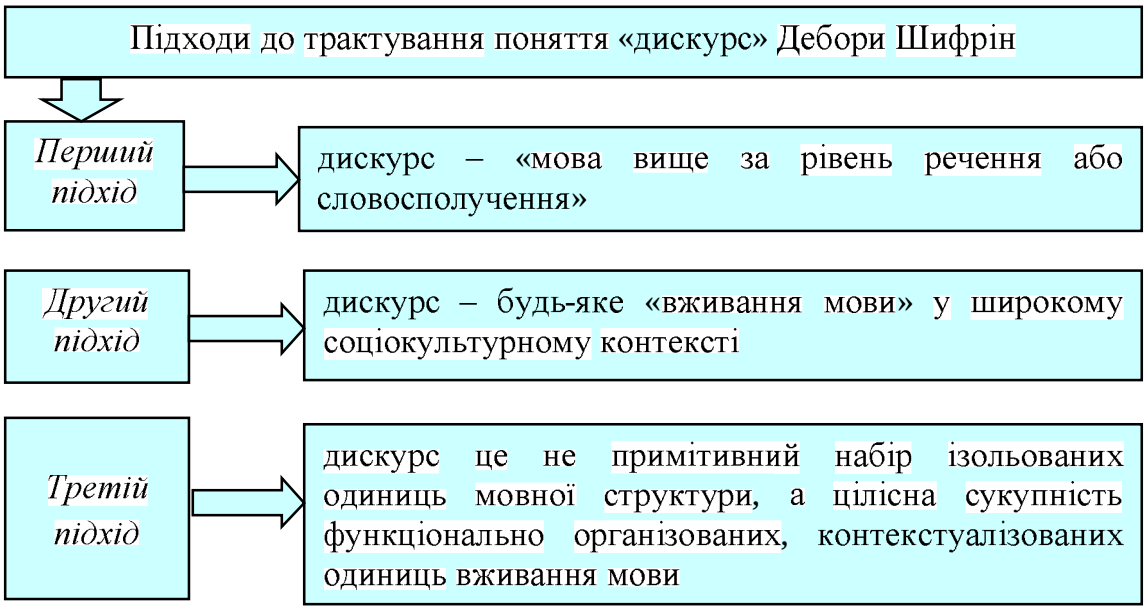

Рис.3. Підходи до трактування поняття «дискурс» Дебори Шифрін
Джерело: складено на основі [26]

DOI: 10.34132/pard2023.21.03

Отже перший підхід до поняття «дискурс» здійснюється з позицій формально або структурно орієнтованої лінгвістики. Другий підхід пов'язаний з функціональним визначенням дискурсу у широкому соціокультурному контексті і третій – заснований на синтезі вищеназваних визначень, що наголошує на взаємодії форми та функції в якому дискурс – це цілісна сукупність функціонально організованих, контекстуалізованих одиниць вживання мови.

Дослідниця В. Чернявська пропонує тлумачення «дискурсу» звести до двох основних: 1) «конкретна комунікативна подія, зафіксована в тексті й усному мовленні, що здійснюється у конкретному когнітивно зумовленому комунікативному просторі»; 2) «сукупність тематично співвіднесених текстів» [15].

Таким чином, розглянув запропоновані визначення дискурсу, ми можемо констатувати, що не існує однозначного тлумачення поняття «дискурс», тому представники різних наук вкладають у нього різні значення виходячи з предмета дослідження. На нашу думку, поняття «дискурс і «комунікація» взаємопов'язані в тому плані, що комунікація є процесом передачі інформації, а під дискурсом одночасно розуміється і мовець і мовлення – процес мовної діяльності і публічні тексти, промови, висловлювання, що використовуються в процесі комунікації, й комунікативна подія, відтворена учасниками спілкування й ментальні процеси, що супроводжують процес комунікації та її результат з екстралінгвістичними факторами й когнітивними елементами (знання про світ, думки, установки, цілі), що необхідні для його розуміння. Крім того, залежно від сфери його використання поняття «дискурс» має безліч різновидів.

По суті тип дискурсу залежить від обрання критерію його виділення. Зокрема І. Шевченко та О. Морозова, пропонують формальні, функціональні, змістовні критерії [16]. Ми же розглядаючи «дискурс» як комунікативну практику, що функціонує в системі публічно-владної, соціальної взаємодії, представників влади і громадськості, будемо керуватись нормою, що будь-яка комунікація є мовною комунікацією, тобто набором формальних та не формальних правил, які детерміновані соціальними умовами, що визначають напрями поведінки учасників комунікації. Отже дискурс в публічному управлінні є способом функціонування і реалізації публічної влади

й використовується для того, щоб пояснити власні дії, з метою дати громадськості когнітивне сприйняття та розуміння дійсності.

За допомогою інституційного підходу, розглянемо дискурс, як процес комунікації та зв'язки суб'єктів комунікації, їх поведінку, цілі. Що дає нам можливість визначити «інституційний дискурс», як комунікацію (спілкування), за такими основними критеріями: суб'єкти комунікації (інститути публічної влади, інститути громадянського суспільства, представники тієї чи іншої соціальної групи, громадськість), цілі комунікації. По суті інституційний дискурс є статусно-орієнтованим дискурсом – системою дій, ролей та норм поведінки. Складовими інституційного дискурсу є «адміністративний дискурс» і «публічно-адміністративний дискурс», які й розглянемо більш докладніше.

Що стосується терміну «адміністративний» (від лат. administrate –допомагати, прислужувати, завідувати), то в словнику іншомовних слів він визначається по-перше, як: «пов'язаний з управлінням, керуванням», а по-друге, як «той, що входить у повноваження виконавчої влади» [13]. Отже «адміністративний» дискурс є різновидом інституційного дискурсу, де адресатом є суспільні інститути, або громадськість. Комунікації в якому являють собою набір стандартів мовленнєвої поведінки, яка завжди визначена контекстом.

Специфікою адміністративного дискурсу є спілкування у рамках статусне-рольових відносин, тобто мовленнєва взаємодія представників органів виконавчої влади (державних службовців), що здійснюють виконавчі та розпорядчі функції, з громадянами. Тобто основними функціями адміністративного дискурсу є розпорядча, яка реалізується через накази, вказівки, розпорядження, рекомендації, поради, настанови; контрольна через зворотній зв'язок звіти, доповіді, рапорти; а також оціночна, суть якої в оцінки роботи виконавців. На нашу думку адміністративний дискурс можна визначити, як особливий вимір статусно-обумовленої комунікації, що поєднує різні сфери спілкування та різні тематичні галузі. Його ознаками є наступні (Рис. 4).

DOI: 10.34132/pard2023.21.03

Рис. 4. Ознаки адміністративного дискурсу
Джерело: авторська розробка

Основна комунікативна тональність адміністративного дискурсу обумовлена дотриманням норм офіційного спілкування на соціальній дистанції.

Адміністративний дискурс відбувається в рамках статусне-рольових відносин, тобто мовленнєва взаємодія (спілкування) представників органів виконавчої влади (державних службовців) з громадянами. Його мета спонукати адресата діяти в рамках наказів та розпоряджень. Функціонування адміністративного дискурсу обмежено інформативним спілкуванням що включає здобуття, осмислення й передачу управлінської інформації. Зрозуміло, що поняття «публічно-адміністративний дискурс» набагато ширше, тому що доповнюється терміном «публічний», що перекладається, як державний, публічний, громадський, суспільний, національний, цивільний [14, с.12] і стосується публічних потреб та інтересів суспільства.

Ми погоджуємось з думкою Х. Арендта, що трактує «публічне», як «все, що з'являється публічно, може бути побачене і почуте

кожним та має якнайширшу публічність» [17, p. 50]. Саме тому «суб'єктом публічності підкреслює Ю. Габермас є громадськість як носій громадської думки» [24, p. 2], яка формується та функціонує, як в рамках суспільства, так і в рамках існуючих в суспільстві спільнот.

Під «громадською думкою» ми розуміємо «стан масової свідомості, який виражає приховане чи явне ставлення різних соціальних груп до проблем, подій і фактів дійсності» [6, с. 107], тому що тісно пов'язана з настроями, які формуються в суспільстві.

Вважаємо, що «публічно-адміністративний дискурс» на нашу думку можна розглядати, як вид комунікації, комунікативної взаємодії між публічною владою та громадськістю для забезпечення ефективного функціонування всієї системи публічного управління (органів державної влади, місцевого самоврядування, громадських (неурядових) організацій, фізичних осіб та інших суб'єктів) в країні з метою реалізації державної політики в різних сферах суспільного життя, шляхом застосування економічних, адміністративних, інформаційно-психологічних та інших методів.

Також «публічно-адміністративний дискурс» можна визначити, як комунікативне середовище в якому відбувається поширення та обмін інформації між органами публічної влади та населенням, по суті формується система комунікації публічного управління. Яку можна визначити, як комплекс взаємодій суб'єктів публічного управління на центральному, регіональному та місцевому рівнях з громадськістю завдяки яким досягається їх координованість в управлінні суспільними процесами. Підкреслимо, що в такої системі комунікації між владою і громадськістю важливим є формування спільного смислового простору, що дозволяє подолати комунікативні бар'єри між суб'єктами комунікації, зокрема через використання евфемізмів як комунікативного засобу непрямого, пом›якшувального позначення подій і фактів, щоб програмувати заздалегідь необхідний результат комунікативної взаємодії.

Таким чином, під поняттям «публічно-адміністративний дискурс» ми розуміємо комунікативну взаємодію органів публічної

DOI: 10.34132/pard2023.21.03

влади з громадськістю, що ґрунтуються на засадах партнерства, взаємовідповідального діалогу та спрямовані на реалізацію функцій держави, основних прав і свобод громадян. Під взаємодію ми розуміємо співпрацю органів публічної влади і громадськості у вирішенні публічно-владних питань на основі принципів: демократичності (коли зв'язки з громадськістю будуються в формі двостороннього діалогу) і транспарентності (інформаційної доступності, відкритості і прозорості органів публічної влади, які є індикатором рівня довіри суспільства до влади).

Співпраця органів публічної влади і громадськості формує «нові взаємовідносини між державою і суспільством щодо задоволення суспільних інтересів і потреб, на зменшенні державного втручання в суспільні справи, в життя суспільства і залученні населення у вирішення спільних публічних справ, опорі на ініціативу громадян й їхню самостійність». На думку В. Андріяш і О. Євтушенко будується така «система управління, при якій державні службовці ставляться до громадян як до клієнтів, надаючи послуги, які ті хочуть отримати, подібно тому, як приватні підприємства обслуговують своїх споживачів» [2].

Отже досвід комунікативної діяльності органів публічної влади, вбачають три різні механізми взаємодії органів публічної влади та громадськості: «інформування громадськості (одностороння взаємодія), інтерактивна взаємодія (двостороння взаємодія), зворотна взаємодія» [1, с. 61]. Такий аспект комунікативної суб'єктно-об'єктної взаємодії влади з громадськістю, коли відбувається рух інформації від громадян до владних структур, можна визначити, як вплив громадськості на процес публічного управління [5, с. 170].

Пов'язано це з тим, що така інформаційна взаємодія владних суб'єктів з громадськістю, що допускає зворотний зв'язок між ними, а також взаємовплив один на одного для забезпечення їх спільної співпраці в публічному управлінні. На наш погляд особливістю сучасного публічного управління є те, що об›єкт (громадськість) не тільки підпорядковується, але й впливає на суб'єкт (органи публічної влади) й вимагає від нього певних дій.

Як наслідок, зв'язки з громадськістю в публічному управлінні будуються на основі комунікації органів публічної влади з громадянами на принципах відкритості та прозорості з метою своєчасного забезпечення суспільства важливою інформацією. Все це на нашу думку, дозволяє враховувати потреби громадян, швидко реагувати на потреби суспільства.

Дослідник В. Малиновський слушно вбачає основну мету зав'язків з громадськістю у «створенні зовнішнього і внутрішнього соціально-політичного середовища», яке сприяє успішній діяльності органу державного управління й забезпечує бажану поведінку громадськості щодо цього органу влади [7, с. 398].

Щодо комунікації, то вона розглядається як «обмін знаками, символами, котрі сприймаються лише в певному культурному контексті» [10, с. 23], тобто є складовою суспільного процесу, тобто засобом, через який виражаються групові норми, здійснюється суспільний контроль [9, с. 452]. Зовнішні комунікації спрямовані на встановлення взаємовідносин органу публічної влади з громадськістю, якою є активна частина суспільства (або окремі його представники). Отже громадськість в процесі комунікації з органами публічної влади має можливість вільно контактувати з посадовими та службовими особами цих органів, використовувати публічні інформаційні ресурси для здійснення безпосереднього легітимного впливу.

По суті громадськість є головною підвалиною публічного управління, повноцінним учасником процесу публічно-владної комунікації, тому що безпосередньо приймає участь в розробці та прийнятті публічно-владних управлінських рішень та реалізації державної політики. Це пов'язано з тим, що комунікація між публічною владою й громадськістю є двостороннім процесом обміну інформацією, а тому потрібна як владі так і громадськості. Отже, на наш погляд, процес розширення участі громадськості у процесах визначення цілей і програм суспільного розвитку. Важливо зазначити, що комунікації між владою й громадськістю мають можливості консолідувати інтереси суспільства у взаємодії

DOI: 10.34132/pard2023.21.03

з державою, формувати позитивний імідж органів публічної влади в очах населення, а також створення сприятливого інформаційного зв'язку між владою й громадськістю.

Висновки. Таким чином, за допомогою теоретико-методологічного підходу можна констатувати, що «дискурс» і його різновид «інституційний дискурс» є системою дій, ролей та норм поведінки в процесі комунікації (спілкування), за такими основними критеріями: суб'єкти комунікації (інститути публічної влади, інститути громадянського суспільства, представники тієї чи іншої соціальної групи, громадськість) цілі комунікації. Складовими «інституційного дискурсу» є «адміністративний дискурс» і «публічно-адміністративний дискурс».

«Адміністративний дискурс» це особливий вимір статусне-ролевої комунікації, що характеризує відносини представників органів влади з громадськістю тобто включає здобуття, осмислення й передачу управлінської інформації.

Публічно-адміністративний дискурс торкається публічних потреб та інтересів суспільства та є засобом комунікації (спілкування) між інститутами публічної влади (публічними управлінцями) з громадськістю в процесі комунікації (спілкування) на різних комунікативних рівнях та в різних суспільно-політичних умовах, тобто є інструментом реалізації практичних інтересів держави. Крім того, публічно-адміністративний дискурс завдяки активному залученню громадськості до процесу розробки, прийняття і здійснення управлінських рішень сприяє демократизації суспільства, підвищенню якості життя населення.

Подальші розвідки порушеної нами в статті проблеми вбачаються в розгляду процесів комунікації між органами публічної влади і громадськості, через її залучення до процесів прийняття рішень в публічному управлінні.

Стаття надійшла до редакції: 22.07.23

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО РОЗУМІННЯ ПУБЛІЧНО-АДМІНІСТРАТИВНОГО ДИСКУРСУ, ЯК ВИДУ КОМУНІКАЦІЇ В ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ

Наталія Євтушенко: аспірантка, Навчально-науковий інститут публічного управління та адміністрування, Чорноморський національний університет імені Петра Могили, м. Миколаїв, Україна.

У статті здійснено теоретико-методологічний аналіз публічно-адміністративного дискурсу, як виду комунікації інститутів публічного управління з громадськістю. Охарактеризовано основні підходи до розуміння поняття «дискурс», що не обмежуються суто лінгвістичною проблематикою, а мають більш широку сферу вживання в таких областях знань, як лінгвістика, політологія, філософія, психологія, педагогіка, журналістика, культурологія, мистецтвознавство, математика, публічне управління.

Розкрито, що «дискурс» і його різновид «інституційний дискурс» є системою дій, ролей та норм поведінки в процесі комунікації (спілкування), за такими основними критеріями: суб'єкти комунікації (інститути публічної влади, інститути громадянського суспільства, представники тієї чи іншої соціальної групи, громадськість) цілі комунікації. Його складовими є «адміністративний дискурс» і «публічно-адміністративний дискурс».

Визначено, що специфікою «адміністративного» дискурсу є спілкування у рамках статусне-рольових відносин, тобто мовленнєва взаємодія представників органів виконавчої влади (державних службовців), що здійснюють виконавчі та розпорядчі функції, з громадянами. Основними функціями адміністративного дискурсу є розпорядча, контрольна та оціночна, суть якої в оцінки роботи виконавців.

DOI: 10.34132/pard2023.21.03

Обґрунтовано, що «публічно-адміністративний дискурс» це вид комунікації, комунікативної взаємодії між інститутами публічної влади (публічними управлінцями) і інститутами громадянського суспільства та громадськістю на різних комунікативних рівнях в різних суспільно-політичних умовах. Отже «публічно-адміністративний дискурс» є інструментом реалізації практичних інтересів держави, тобто сприяє демократизації суспільства, підвищенню якості життя населення.

Ключові слова: *дискурс, адміністративний дискурс, інституційний дискурс, публічно-адміністративний дискурс, комунікація, мовна комунікація, спілкування, суб'єкти комунікації, громадськість, громадська думка, публічне управління.*

Received: 03.07.23.

References.

1. Akimov, O. O., Akimova, L. M. (2016). Svitovyi dosvid komunikatsiinoi diialnosti orhaniv publichnoi vlady [World experience of communication activities of public authorities]. *Zabezpechennia konstruktyvnoho dialohu mizh vladoiu ta suspilstvom: materialy nauk.-prakt. konf. Odesa: ORIDU NADU.* S.57-61. [in Ukrainian]

2. Andriyash, V. & Yevtushenko, O. (2018). Ponyattya publichnogo upravlinnya u vitchiznyanomu naukovomu diskursi. [The concept of «public administration» in the national scientific discourse]. *Public administration and regional development*. № 1. S. 51-65. Retrieved from: https://doi.org/10.26693/pard2018.01.01 [in Ukrainian]

3. Batsevych, F.S. (2007). Slovnyk terminiv mizhkulturnoi komunikatsii [Dictionary of terms of intercultural communication]. MON Ukrainy, Lviv. nats. un-t im. I. Franka. Kyiv : Dovira. 2007. 205 s. [in Ukrainian]

4. Velykyi tlumachnyi slovnyk ukrainskoi movy [A large explanatory dictionary of the Ukrainian language]. Retrieved from: www.slovnyk.net [in Ukrainian]

5. Viktoriia Andriiash, Nadiia Torkhova, Alexander Yevtushenko, Oksana Malikina. Organizational forms of public relations and media management in

the justice system of Ukrainian. Mykolas Romeris University. Public Policy and Administration. Vol 19. № 4 (2020). P. 169-182. [in English]

6. Entsyklopediia politychnoi dumky [Encyclopedia of political thought]. / Za red. D. Millera. K.: Dukh i Litera, 2000. 472 s. [in Ukrainian]

7. Malynovskyi, V. Ya. (2009). Derzhavne upravlinnia: navchalnyi posibnyk [Public administration: study guide]. Kyiv: Atika. 608 s. [in Ukrainian]

8. Nahorna, L. B. (2005). Politychna mova i movna polityka: diapazon mozhlyvostei politychnoi linhvistyky [Political language and language policy: the range of possibilities of political linguistics]. NAN Ukrainy; Instytut politychnykh i etnonatsionalnykh doslidzhen. K.: Svitohliad. 316 s. [in Ukrainian]

9. Oleksandr Yevtushenko, Tetiana Lushahina, Anna Soloviova, Mykola Suslov. Communication capacity index of united territorial communities in the context of Ukraine's European integration policy. Mykolas Romeris University. Public Policy and Administration. Vol.21. No 4 (2022). P. 451-465. [in English]

10. Problemy efektyvnosti pidvyshchennia kvalifikatsii kerivnykh kadriv: (Monohrafiia) [Problems of the effectiveness of improving the qualifications of managerial personnel: (Monograph)]. /I.V.Rozputenko, V.O.Hushchenko, N.H.Protasova, N.V.Hrytsiak /Za zah.red. Rozputenka I.V. K.: Vyd-vo „K.I.S", 2003 224 s. [in Ukrainian]

11. Selyvanova, E. A. (2002). Osnovы lynhvystycheskoi teoryy teksta y kommunykatsyy [Fundamentals of Linguistic Theory of Text and Communication]. K.: Fytosotsyotsentr. 336 s. [in Ukrainian].

12. Sériot, P. (1999). L`ecole française d'analyse de discourse. Paris : PUF Fondamental, 1999. 127 p. [in France].

13. Slovnyk inshomovnykh sliv [Dictionary of foreign words]. Retrieved from: https://www.jnsm.com.ua/cgi-bin/u/book/sis.pl?Qry=%C0%E4%EC%B3%ED%B3%F1%F2%F0%E0%F2%E8%E2%ED%E8%E9 [in Ukrainian]

14. Tertychka, V. (2007). Suspilna polityka: chy stala vona sferoiu naukovoho poshuku i prykladnykh doslidzhen v Ukraini? [Social policy: has it become a field of scientific research and applied research in Ukraine?]. *Politychnyi menedzhment*. № 1 (22). S. 10-23. [in Ukrainian]

15. Cherniavskaia, V. (2011). Dyskurs kak obъekt lynhvystycheskykh yssledovanyi [Discourse as an object of linguistic research]. *Uchenыe zapysky Tavrycheskoho natsyonalnoho unyversyteta ym. V. Y. Vernadskoho Seryia «Fylolohyia. Sotsyalnыe kommunykatsyy*». Retrieved from: http://science.crimea.edu/zapiski/2011/filologiya/uch24_3fn/041.pdf [in Ukrainian]

DOI: 10.34132/pard2023.21.03

16. Shevchenko, I.S., Morozova, O. I. (2005). Problemy typolohii dyskursu [Problems of discourse typology]. *Dyskurs yak kohnityvno-komunikatyvnyi fenomen: monohrafiia*. Kharkiv: Konstanta. 356 s. [in Ukrainian]

17. Arendt, H. (1998). The Human Condition. University of Chicago Press. 370 p. [in English].

18. Bourdieu, P. (1995). Taste and Cultural Capital: Culture and Society. Cambridge University Press. 206 p. [in English].

19. Crystal, D. (1991). A dictionary of linguistics and phonetics. Oxford: Blackwell Publishers. 389 p. [in English].

20. Dijk, T. A. van. (1997). Discourse as structure and process. London: SAGE, 1997. 356 p. [in English].

21. Dijk, T. A. van, W. Kintsch. (1983). Strategies of discourse comprehension. New York: Academic Press. 389 p. [in English].

22. Dijk, T. A. van. (1998). What is political discourse analysis? Political linguistics / Ed. J. Blommaert, C. Bulcaen. Amsterdam, 1998. [in English].

23. Fairclough, N. (2003). Analysing Discourse: Textual Analysis for Social Research. N. Y.: Routledge. 200 p. [in English].

24. Habermas, J. (1991). The Structural Transformation of the Public Sphere. An Inquiry into a Category of Bourgeois Society. MIT Press. 301 p. [in English].

25. Harris, Z. S. (1952). Discourse analysis. Language. Vol. 28. № 1. P. 1–30. [in English].

26. Schiffrin, D. (1994). Approaches to Discourse. Oxford: Blackwell. 470 p. [in English].

Відомості про автора / Information about the Author

Євтушенко Наталія Олександрівна: Чорноморський національний університет імені Петра Могили: вул. 68 десантників, 10, Миколаїв, 54003, Україна.

Natalia Yevtushenko: Petro Mohyla Black Sea National University, 68 Desantnykiv str. 10, Mykolaiv, 54003, Ukraine.

ORCID.ORG./ 0000-0002-0958-3420

E-mail: nataliiaevt93@gmail.com